

ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်းရှိ ပြောင်းလဲနေသော ဘာသာစကား ဝေါဟာရများ လေ့လာချက်

ခင်သော်^၁

စာတမ်းအကျဉ်း

ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်းရှိ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၊ ရပ်ကွက်သူ၊ ရပ်ကွက်သားများ၊ ယာဉ်မောင်းနှင့် ယာဉ်နောက်လိုက်များ၊ စားသောက်ဆိုင်များမှ ဈေးရောင်းသူနှင့် စားပွဲထိုးများ၏ နေ့စဉ် ဘာသာစကားပြောဆိုသုံးနှုန်းမှုများမှ လူမှုဘာသာဗေဒဆိုင်ရာ ဝေါဟာရစကားလုံး အသစ်အဆန်းများ တီထွင်အသုံးပြုနေကြပုံကို ဗဟုသုတအဖြစ် လေ့လာနိုင်ကြရန် တင်ပြထားပါသည်။

သော့ချက်စကားလုံး

တီထွင်၊ ဖန်တီး၊ လူမှုကိစ္စ၊ ဗန်းစကား။

ရည်ရွယ်ချက်

ဤစာတမ်းတွင် လေ့လာတင်ပြထားသော စကားလုံးအသစ် တီထွင်ဖန်တီးရာမှ နေ့စဉ်ပြောဆို ဆက်သွယ်နေသော လူမှုဝန်းကျင်တွင် လွယ်ကူ၍ အဆင်ပြေချောမွေ့စေနိုင်ကြောင်း သိရှိနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အချက်အလက်နှင့် အသုံးပြုသည့်နည်းစနစ်

ဤစာတမ်းတွင် အချက်အလက်နှင့်ဝေါဟာရများ ကောက်ယူရာ၌ သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေများသို့ ကွင်းဆင်း၍ လေ့လာသုတေသနပြုတင်ပြထားပါသည်။

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်းရှိ ဘာသာစကား စကားလုံးသစ်များ၏ ပြောင်းလဲခဲ့ပုံကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်သည်။ လေ့လာရာတွင် ရန်ကုန်စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်(ရွာသာကြီး)စားသောက်ဆိုင်များ (ကမ္ဘာသစ်၊ နေခြည်၊ Hay Day၊ ပြည့်စုံ၊ လက်ရာမွန်၊ Seven Star 1,2၊ ချယ်ရီမြိုင်၊ အရက်ဦး၊ Hi-Boss) ခရီးသည် ပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ ယာဉ်အမှတ် (၂၁၀၊ ၂၀၉၊ ၃၉၊ ၁၉၇၊ ၂၂၉)၊ (၁၄၀)ရပ်ကွက်တို့ကို အခြေပြု၍ အချက်အလက် ကောက်ယူမှုများပြုလုပ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားသည် နေ့စဉ် လူတို့သုံးစွဲနေသဖြင့် အပြောင်းအလဲရှိသည်။ နေ့စဉ်သုံးစကားများသည် ရှင်သန်နေသော စကားများဖြစ်သည်။ ရှင်သန်နေသောစကားများသည် ပြောင်းလဲမှုရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်းရှိ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ နေ့စဉ်သုံး စကားများကို လေ့လာတင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်သုံးစကားများကို လူမှုအခြေအနေအဆင့်ဘက်မှ ကြည့်၍ လေ့လာတင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ လူမှုအခြေအနေတွင် အလုပ်သမား၊ ဈေးသူဈေးသား၊ မော်တော်ယာဉ်သမားနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့ ပါဝင်သည်။ ဤသို့ လူမှုအခြေအနေ ရှုထောင့်မှ ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှု သဘောကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

^၁Lecturer, Department of Myanmar Language, Yangon Institute of Economics

၁။ လူမှုဘာသာဗေဒနှင့် ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုသဘော

လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြား အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။^၁

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင်း နေ့စဉ်အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ဘာသာစကားတိုင်းသည် ရှင်သန်သည့် ဘာသာ စကား^၂ များဖြစ်ကြသည်။ ရှင်သန်သည့် ဘာသာစကားမှန်သမျှသည် ပြောင်းလဲမှုရှိသည်။ ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှု^၃ သည် အချိန်ကာလကွာဟမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘာသာစကားထိတွေ့မှု^၄ ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စကားပြောဆိုရာ တွင် ပင်ပန်းငြီးငွေ့လာမှုကို ပြေပျောက်စေရန် ပြုပြင်ပြောဆိုမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတွေးအခေါ်အသစ်၊ လူမှုကိစ္စသစ်တို့အတွက် ဘာသာစကားလိုအပ်ချက်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လူမှုဂုဏ်သိက္ခာလိုအပ်ချက်တို့ကြောင့် လည်းကောင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်း အချင်းချင်း လျှို့ဝှက်ပြောဆိုမှုကြောင့်လည်းကောင်း စသည့် အကြောင်းများကြောင့်ဖြစ်နိုင်သည်။^၅

ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုသည် စကားသံအဆင့်တွင်လည်းကောင်း၊ စကားလုံးအဆင့်တွင်လည်းကောင်း၊ ဝါကျအဆင့်တွင်လည်းကောင်း၊ အဓိပ္ပာယ်အဆင့်တွင်လည်းကောင်း အသီးသီးဖြစ်နိုင်သည်။^၆ ဘာသာစကား ထိတွေ့မှုနှင့် အခြားသောလူမှုအကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုကို လူမှု ဘာသာဗေဒကလေ့လာသည်။^၇

လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုအမျိုးအစားကို လေ့လာရာတွင် ပြင်ပပြောင်းလဲမှု^၈နှင့် အတွင်းပြောင်းလဲမှု^၉ဟူသည့် ပြောင်းလဲမှုနှစ်မျိုးရှိသည်။^{၁၀} ဘာသာစကားထိတွေ့မှုကဲ့သို့ ပြင်ပအကြောင်း တစ်စုံ တစ်ရာကြောင့် ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ပြင်ပ ပြောင်းလဲမှုဟုခေါ်သည်။ အခြားလူမှုအကြောင်း များကြောင့် ဘာသာစကားအတွင်း ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အတွင်းပြောင်းလဲမှုဟုခေါ်သည်။

ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုတွင် ဘာသာစကားတစ်ခုအတွင်း ပင်ကိုအားဖြင့် ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အတွင်းပြောင်းလဲမှုဟုခေါ်သည်။^{၁၁}

- (၁)အသစ်တီထွင်ခြင်း^{၁၂}
- (၂)ပေါင်းစပ်ခြင်း^{၁၃}
- (၃)အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်း^{၁၄}
- (၄)အနက်ချဲ့ထွင်ခြင်း^{၁၅}

ဟူသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ယခုဖော်ပြမည့် စာတမ်းသည် ဒဂုံတောင်နယ်မြေရှိ စကားလုံးများ၏ ဘာသာစကားအတွင်း ပြောင်းလဲမှုသဘောကို တင်ပြမည့် စာတမ်းတစ်စောင်ဖြစ်သည်။ စကားလုံး အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသစ်တီထွင်ဖန်တီးအသုံးပြုခြင်းကို အသစ်တီထွင် ခြင်းဟုခေါ်သည်။ ဒဂုံတောင်နယ်မြေတွင် လူမှု အခြေအနေအရ အသစ်တီထွင်ဖန်တီး အသုံးပြုသော ဝေါဟာရများစွာ ရှိပါသည်။

^၁ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ ၂၀၀၃၊ ၉
^၂ living language
^၃ language change
^၄ language contact
^၅ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၁၁၇
^၆ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၁၁၇
^၇ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ ၂၀၀၃၊ ၁၁၉

^၈ external change
^၉ internal change
^{၁၀} အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ ၂၀၀၃၊ ၁၂၄
^{၁၁} coining
^{၁၂} combining
^{၁၃} abbreviation
^{၁၄} extending
^{၁၅} တင်လှ၊ ၁၉၇၀၊ ၅၃

ယဉ်ကျေးသည့်လူမျိုး၏ ဘာသာစကားများတွင် စကားလုံးသစ်များ တိုးပွားလျက်ရှိပါသည်။ စကားလုံးအသစ်တိုးပွားလာစေရန် အခြေအနေပေးလျှင် ပေးသည့်အမျှ တိုးပွားသည့်အရှိန်အဟုန်သည်လည်း မြင့်မားလာတတ်သည်။ တိုးပွားသည့်အရှိန်အဟုန် မြင့်မားနေချိန်တွင် တိုးပွားရန် အခြေအနေမှာလည်း အထူးကောင်းမွန်နေတတ်သည်ကို တွေ့ရသည်။^၁

၂။ ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်းရှိ ဘာသာစကားအတွင်းပြောင်းလဲမှု

မြန်မာဘာသာစကားသည် နေ့စဉ်လူတို့သုံးစွဲနေသဖြင့် အပြောင်းအလဲရှိပြီး၊ ရှင်သန်နေသောဘာသာစကားဖြစ်သည်။ ရှင်သန်နေသော ဘာသာစကားသည် ပြောင်းလဲမှုရှိသည်။ ယခု ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်းရှိ မြန်မာဘာသာစကားကိုကြည့်လျှင် ပြောင်းလဲမှု (၄)မျိုးတွေ့နိုင်ပါသည်။ လူတို့၏ အမြင်သစ်၊ အတွေးသစ်၊ ပစ္စည်းသစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်းနှင့်အခြေအနေကြောင့် ဘာသာစကားစကားလုံးများ တိုးပွားပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။ ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်းရှိ ပြောင်းလဲမှု (၄)မျိုးမှာ အသစ်တီထွင်ခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း၊ အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်းနှင့် အနက်ချဲ့ထွင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

၂-၁။ အသစ်တီထွင်ခြင်း

ဘာသာစကား စကားလုံးအသစ်တီထွင်ခြင်းမှာ လူတို့၏ အမြင်သစ်၊ အတွေးသစ်၊ ပစ္စည်းသစ်များကြောင့် စကားလုံးအသစ်များ တီထွင်တိုးပွားလာသည်။ စကားလုံးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသစ်တီထွင်ဖန်တီးအသုံးပြုခြင်းကို အသစ်တီထွင်ခြင်းဟု ခေါ်သည်။^၂ အသစ်တီထွင်ခြင်းတွင် စားသောက်မှုဆိုင်ရာ အသစ်တီထွင်ခြင်း၊ လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အသစ်တီထွင်ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ဆိုင်ရာ အသစ်တီထွင်ခြင်းနှင့် အခြားလူမှုဆိုင်ရာအသစ်တီထွင်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ဒဂုံတောင်နယ်မြေတွင် ခေတ်နှင့်ဆီလျော်သော အောက်ပါအသစ်တီထွင်ထားသည့် စကားလုံးဝေါဟာရများကို တွေ့ရှိရသည်။

၂-၁-၁။ စားသောက်မှုဆိုင်ရာ အသစ်တီထွင်ခြင်း

လူမှုကိစ္စတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ပေါ်ပေါက်လာသောစိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုသည် ထိုလူမှုကိစ္စကို ရည်ညွှန်းခေါ်ဝေါ်သော စကားလုံးကိုပါ အရှိန်အရွှေ့ဟပ်သွားတတ်သည့် သဘောရှိပါသည်။^၃ စားသောက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဆန်းသစ်သောအရာဝတ္ထုများကို အမည်ပေးတီထွင်ခဲ့ပုံကို တွေ့ရသည်။ ဒဂုံတောင်နယ်မြေရှိ စားသောက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အသစ်တီထွင်ပြောဆိုကြသော စကားများကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ သာဓကပြရသော်-

- ရင်ကို အေးမြအောင် သောက်ရသော
- ရေခဲရေ - ရုံးဆင်း(အေးချမ်းမေ)
- အသားနှင့်အသီးအနှံကြော်ပြီး ထမင်းဖြူပေါ်
- တင်ပေးသောအရာ - စိုးမြင့်ကြော်၊
- သံပုရာရည်ချဉ်ချဉ် - တိုက်ကြီးဂိတ်ဆုံ
- ထမင်းဖြူ - လေးဖြူ
- လက်ဖက်ရည်နို့စိမ်းပေါက် - စပေါ့ရိုက်

^၁ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၁၂၄
^၂ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၁၂၄
^၃ ခင်မင်၊ ၂၀၀၄၊ ၇၇

- အာလူးချောင်းကြော် - အာကြီး
- သင်္ဘောသီးထောင်း - လျှာရွှမ်းပြန်
- နက်(စ်)ပလိန်း - ကိုကြီးကျော်
- ကော်ဖီအအေး - အိုင်စီ
- ကြက်သွန်ဖြူ/ငရုတ်သီးစိမ်း - ကျောင်းစိမ်း/ကျောင်းသူလေး
(အဖြူ၊ အစိမ်း)

ထမင်းသုပ်ပေါ်ကြက်ဥမကျက်တကျက်တင် - ထမင်းသုပ်ဟတ်ဖိမိုး

စသည့် စကားလုံးတို့သည် လူမှုစားသောက်မှုအခြေအနေတွင် စကားလုံးသစ်အနေဖြင့် တီထွင်ပြောဆို အသုံးပြုနေသော ဝေါဟာရများဖြစ်သည်။ ရပ်ကွက်တွင်သာမက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများလည်း ပြောဆိုသုံးစွဲသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားတွင် လူမှုကိစ္စအသီးသီးအတွက် အသစ်တီထွင်အသုံးပြုသော ဝေါဟာရအများစုသည် ဗန်းစကားအဆင့်ပင်ရှိသေးသည်။ သို့ပါ၍ ဘာသာစကားတိုင်းတွင် စကားလုံးအသစ်များ တိုးပွားလျက်ရှိနေသည်။

၂-၁-၂။ လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အသစ်တီထွင်ခြင်း

စကားလုံးအသစ်တီထွင်ရာတွင် ဒဂုံတောင်နယ်မြေ၌ လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ စကားလုံး အသစ်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။ လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာတွင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူလုပ်ဆောင်မှု၊ ရပ်သူရပ်သားလုပ်ဆောင်မှု၊ အလုပ်သမားနှင့်ကားသမား လုပ်ဆောင်မှုတို့ပါဝင်ကြသည်။ လုပ်ဆောင်မှု ဆိုင်ရာ စကားလုံးများကို အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိရသည်။ သာဓကပြရသော်-

- ကျောင်းမတက်ဘူး၊ ကိစ္စရှိတယ် - လမ်းကြောင်းရှိ
- သည်းခံစိတ်မရှိ၊ ပြဿနာချက်ချင်းတက်နိုင် - ရှေ့ရှိ
- ပိုက်ဆံ (သို့) ငွေရှင်းမည် - သွားကြားထိုး
- ပြဿနာကြီးကြီးရှာ - ကျွိုင်
- သူများပစ္စည်းအပိုင်ယူ၊ ပြန်မပေးခြင်း - ကျော်တယ်
- ကျွမ်းကျင်တယ်(လုပ်ငန်း) - စွမ်းတယ်
- မခံချင်အောင်စခြင်း - ညှော်တယ်(သို့)လေတိုက်တယ်
- သွားတော့ - ဒိုးတော့၊ လိမ့်တော့
- ခေတ်ဆန်ပြီး အမြင်ဆန်း၊ အမြင်ဆိုး - လန်ထွက်
- စိတ်ဆိုးသည်၊ စိတ်တိုသည်၊ မခံမရပ်နိုင်အောင်ဖြစ် - တင်းတယ်
- အိပ်ချင်တယ် - ကျိုးပြီ

စသည့် စကားလုံးများသည် လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဆိုင်သောအကြောင်းအရာပေါ်၌ အသစ်အဆန်းတီထွင်ဖန်တီးထားသော စကားလုံးများဖြစ်ပါသည်။ ဤစကားလုံးများ ဖန်တီးတီထွင်ခြင်းကြောင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၌ သုံးစွဲရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူ ထိရောက်စေသော သဘောရှိပါသည်။ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကြောင့် ဘာသာစကား ပြောင်းလဲလာသော သဘောကို တွေ့ရှိရပါသည်။

၂-၁-၃။ သယ်ယူပို့ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အသစ်တီထွင်ခြင်း

သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင်လည်း လူမှုဝန်းကျင်ကြောင့် ဘာသာစကားပြောင်းလဲအသစ်တီထွင်လာမှုကို တွေ့ရပါသည်။ ယာဉ်မောင်းသူနှင့် ယာဉ်နောက်လိုက်၊ ယာဉ်နောက်လိုက်နှင့်ခရီးသည်၊ ယာဉ်နောက်လိုက်နှင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့ အချင်းချင်းပြောဆိုသုံးနှုန်းရာမှ ဘာသာစကားတိုးပွားလာမှုကို တွေ့ရပါသည်။ ဒဂုံတောင်နယ်မြေ၌ သယ်ယူပို့ဆောင်မှုဆိုင်ရာ စကားလုံးများကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်။ သာဓကပြုရသော်-

- ကားတစ်စီးက ကားတစ်စီးကို ကျော်တတ်ခိုင်း - ပိုက်
- သွားမည့်ခရီးကို ပုံမှန်မသွားဘဲ ဖြည်းဖြည်းမောင်း - အီကြာကွေး
- နောက်ကားမလာ၍ ကြားမှတ်တိုင်မှာ ကြာကြာရပ်ခိုင်း - ဥမယ်/ထိုင်မယ်
- ယာဉ်ထိန်းရဲ - ဘဲဥ/ကိုလှရွှေ
- အငှားကား၊ ကက - ဆိုင်းဘုတ်
- မော်တော်ယာဉ်လိုင်းအမှတ်(၂၁၀)ကား - (၁၀) ပြား
- ရှေ့ကားနှစ်စင်းလိုင်းတူမောင်း - နှစ်ပင်လိမ်
- လိပ်ခုံးဘတ်စ်ကား - အဖိုးကြီး/ဗိုက်ပူကား
- ဆင်းရန်ကလေးငယ်ပါ - လိုက်ပွဲ
- ပိုက်ဆံငါးဆယ်ကျပ် - ဂေါ်ဇယ်
- စိတ်ကျန်းမာရေးဆေးရုံအထိလိုင်းဆွဲပေးသည့်ကား - ကောက်ရိုးကား

စသည့်စကားလုံးတို့သည် ခေတ်အလျောက်လူမှုဝန်းကျင်တွင် ပို့ဆောင်ရေး၌ အသစ်တီထွင် အသုံးပြုသောဝေါဟာရ များဖြစ်သည်။ ယင်းအသုံးများကြောင့် ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှု၊ တိုးပွားမှု၊ ရှင်သန်မှုသဘောများကိုတွေ့ရပါသည်။

၂-၁-၄။ အခြားလူမှုဆိုင်ရာအသစ်တီထွင်ခြင်း။

ဒဂုံတောင်နယ်မြေ၌ အခြားလူမှုဆိုင်ရာ အသစ်တီထွင်သုံးစွဲသော စကားလုံးများကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ အခြားလူမှုဆိုင်ရာတွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမား၊ ဈေးသည်၊ ရပ်သူရပ်သား တို့အသုံး များသည်။ အခြားလူမှုဆိုင်ရာ အသုံးများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ သာဓကပြုရသော်

- အရူး - ဂေါက်သီး
- မျက်မှန် - ဂလဲ
- ငွေပေါများ - ရေလျှံ
- ငွေပိုက်ဆံတစ်သိန်း - တစ်ပုံး
- အရက်သမား - ဇိုးသမား
- အသုံးမကျသူငှက် - အာပီတူး
- သူငယ်ချင်း - ဘော်ဒါ
- ကုန်ပစ္စည်းများရရှိခြင်း - အခေါက်ကြီး
- မျက်နှာပြုံးရွှင်ပျော် - အဆီတက်

ဆတ်ကော့လတ်ကော့မိန်းကလေး	- ဖလန်းဖလန်း
ကြည့်သည်	- ရှိုး
မလှဘူး	- ပဲ
လှတယ်	- လန်း
ရှိုးထုတ်	- ရှိုင်း

စသည့်စကားလုံးတို့သည် ခေတ်အလျောက်အခြားလူမှုဆိုင်ရာ အသစ်တီထွင်သုံးစွဲသော စကားလုံးများဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများသုံးစွဲသလို ရပ်ကွက်သူ၊ ရပ်ကွက်သားများလည်းသုံးစွဲသည်။ အထက်ပါ စကားလုံးများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘာသာစကားသည် ရပ်တန့်မနေဘဲ အမြဲပြောင်းလဲနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူမှုကိစ္စအသီးသီးအတွက် အသစ်တီထွင်အသုံးပြုသော ဝေါဟာရအများစုသည် ဗန်းစကားအဆင့်ပင်ရှိသည်။ “ဗန်းစကားသည် ပျော်ရွှင်သော သွက်လက်သော ငွေ့အသက်ရှိသည်။ လှောင်စရာ၊ ထေ့စရာ၊ သောစရာများကို ဗန်းစကားဖြင့်ပြောလျှင် ထိထိမိမိရှိပြီး အသက်ဝင်သည်။”^၁ ထို့ကြောင့် ခေတ်အလျောက်ဝက်ရှ်၊ တင်စားရှ်၊ အကြောင်းစွဲရှ် အသစ်ပြည့်သွင်းတီထွင်ပြောဆို သုံးနှုန်းသဖြင့် ဘာသာစကား ကျယ်ပြန့်လာမှု သဘောတွေ့ရပါသည်။

၂-၂။ ပေါင်းစပ်ခြင်း

ဘာသာစကားတစ်ခု၏ အတွင်းပြောင်းလဲမှုတွင် ပေါင်းစပ်ခြင်းသည် အတွေ့ရများသော နည်းလမ်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ အတွေးအခေါ်သစ်၊ လူမှုကိစ္စအသစ်တို့အတွက် လိုအပ်သော ဝေါဟာရဖန်တီးရာတွင် လွယ်ကူသော နည်းလမ်းမှာ စကားလုံးများကို ပေါင်းစပ်ခြင်းနည်းပင်ဖြစ်သည်။ စကားလုံတစ်လုံး စီ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုစီကို ပေါင်းစပ်ကာ လိုအပ်သော အနက်ရောက်အောင်သုံးစွဲသောနည်းသည် ပေါင်းစပ်ခြင်းနည်းပင်ဖြစ်သည်။ ပေါင်းစပ်ရာ တွင် ရောနှောပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့် တွဲဖက်ပေါင်းစပ်ခြင်း နှစ်မျိုးတွေ့နိုင်သည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရောနှောပေါင်း စပ်ခြင်းမျိုးကို မတွေ့ရသော်လည်း တွဲဖက်ပေါင်းစပ်ခြင်းကိုမူ များစွာတွေ့နိုင်သည်။^၂ ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်းရှိ လူမှုဘာသာစကားများတွင် ရောနှောပေါင်းစပ်ခြင်းကို မတွေ့ရသော်လည်း တွဲဖက်ပေါင်းစပ်ခြင်းကိုမူ တွေ့ရှိရပါသည်။ ပေါင်းစပ်ခြင်း ဝေါဟာရများတွင် စားသောက်မှုဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများကိုတွေ့ရသည်။

၂-၂-၁။ စားမှုသောက်မှုဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ခြင်း

စားမှုသောက်မှုဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ခြင်းမှာ တွဲဖက်ပေါင်းစပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဒဂုံတောင်နယ်မြေတွင် လူမှုဆိုင်ရာ၌တွဲဖက်ပေါင်းစပ်ထားသော ဝေါဟာရစကားလုံးများ သုံးစွဲမှုသဘောကိုတွေ့ရသည်။ လူမှုဆိုင်ရာမှ စားမှုသောက်မှု တွဲဖက်ပေါင်းစပ်ခြင်း စားလုံးများကို အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ သာဓကပြရသော်

ထမင်း	- ထမင်းကြော်၊ ကြက်ထမင်းကြော်၊ ဝက်ထမင်းကြော်၊ ထမင်းပေါင်း၊ ကြက်ထမင်းပေါင်း၊ ဝက်ထမင်းပေါင်း။
အာလူး	- အာလူးခြောက်စပ်ကြော် (အားလူးအရှည်+ ငရုတ်)၊ အားလူးအပြားကြော်၊ အားလူးချောင်းကြော်။
သင်္ဘောသီး	- သင်္ဘောသီးထောင်း၊ သင်္ဘောသီးသုပ်။
ခေါက်ဆွဲ	- ရှမ်းခေါက်ဆွဲ၊ မလေးရှားခေါက်ဆွဲ၊ ခေါက်ဆွဲကြော်၊ ခေါက်ဆွဲပြုတ်၊ ခေါက်ဆွဲသုပ်၊ အုန်းနို့ခေါက်ဆွဲ။
အအေး	- ကော်ဖီအအေး။
သံပုရာ	- သံပုရာရည်ချဉ်ချဉ်။

^၁ ခင်မင်၊ ၁၉၉၇၊ ၄၄
^၂ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၁၂၆-၁၂၇

ကြက်ဥ	-ကြက်ဥမွေကြော်၊ ပေါင်မုန့်ကြက်ဥကြော်၊ ထမင်းဆီစမ်းကြက်ဥကြော်။
ဖျော်ရည်	-နာနတ်ဖျော်ရည်၊ ထောပတ်သီးဖျော်ရည်၊ စတော်ဘယ်ရီဖျော်ရည်၊ သစ်ခွဖျော်ရည်၊ သီးစုံဖျော်ရည်။
လက်ဖက်	-လက်ဖက်ရည်၊ လက်ဖက်ရည်ဖုံးကြို၊ လက်ဖက်သုပ်၊ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း။
ရေ	-ရေခဲရေ၊ ရေသန့်။
ဆရာ	-အဖျော်ဆရာ၊ အကြော်ဆရာ၊ မုန့်ဆရာ၊ အသုပ်ဆရာ။
အကြော်	-ခေါက်ဆွဲကြော်၊ ပေါင်မုန့်ကြော်၊ ကြာဆန်ကြော်၊ ကြက်ဥကြော်၊ ထမင်းကြော်၊ အာလူးချောင်းကြော်၊ စိုးမြင့်ကြော်၊ ကော်ပြန့်ကြော်၊ ကြက်ပေါင်ကြော်။
ဘူး	-ရေသန့်ဘူး၊ ထမင်းဘူး၊ မုန့်ဘူး။
ပလိန်း	-နက်စပ်ပလိန်း၊ ကန်စွန်းပလိန်း၊ ပလိန်းကိတ်။
ဖြူ	-ထမင်းဖြူ (လေးဖြူ)
ဖုံးကြို	-တိုက်ကြီးဖုံးကြို (သံပုရာချဉ်ချဉ်)၊ နို့စိမ်းဖုံးကြို။
ကော်ဖီ	-ကော်ဖီနို့စိမ်းပေါက်၊ ကော်ဖီခါးခါး။
ကန်စွန်း	-ကန်စွန်းပလိန်း၊ ဂွှိကန်စွန်းချဉ်စပ်၊ ကန်စွန်းရွက်ခမောက်ဆောင်း (ဂွှိကန်စွန်း)။
ကော်ပြန့်	-ကော်ပြန့်ကြော်၊ ဘောဘီကော်ပြန့်။

စသည့်စကားလုံးတို့သည် ခေတ်အလျောက်စားမှုသောက်မှုဆိုင်ရာ တွဲဖက်ပေါင်းစပ်ထားသော စကားလုံးများဖြစ်သည်။ ရပ်ကွက်သူ၊ ရပ်ကွက်သားသာမက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများလည်း အများဆုံးဖန်တီးသုံးစွဲမှုကို တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်ပေါင်းစပ်ရာတွင် မူလစကားလုံးများသည် ပေါင်းစပ်စကားလုံး၏ ရှေ့မှသော်လည်းကောင်း၊ နောက်မှသော်လည်းကောင်း ပေါင်းစပ်ဖွဲ့ စည်းထားပုံကို တွေ့ရသည်။ ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာဘာသာစကားရှိ စကားလုံးသစ်များပွားများလာရသည်။

၂-၃။ အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်း။

ဒဂုံတောင်နယ်မြေအတွင်း၌လည်း အတိုကောက်ပြုလုပ်အသုံးပြုသော ဝေါဟာရများစွာရှိ ပါသည်။ ဘာသာစကား၏ အတွင်းပြောင်းလဲမှုတွင် အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်းကိုလည်းများစွာ တွေ့နိုင်သည်။ စကားပြောဆိုရာတွင် လေးဖင့်ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်းကို ပြေပျောက်စေရန်အတွက် စကားလုံး အစိတ်အပိုင်းကို အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အတိုကောက်အသုံးပြုရာတွင် ဘာသာစကားကိုလိုက်၍ အတိုကောက်အသုံးပြုပုံကို လေ့လာနိုင်သည်။^၁ မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်တွင် “အတိုကောက်” ဟူသော စကားလုံးသည် “နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် ချုံထားသောစကားလုံး(သို့)စာ” ကို ဆိုလိုသည်။^၂ အတိုကောက် စကားလုံးနှင့် အခြားအတိုကောက် စကားလုံးတို့ကို တွေ့ရပါသည်။

^၁ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၁၂၈
^၂ မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်၊ ၁၉၈၀၊ ၅၇

၂-၃-၁။ စားသောက်မှုဆိုင်ရာ အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်း။

ဒဂုံတောင်နယ်မြေတွင် စားမှုသောက်မှုဆိုင်ရာ အတိုကောက်စကားလုံးသုံးစွဲမှုကို တွေ့ရသည်။ အတိုကောက် စကားလုံးသုံးစွဲမှုမှာ လူမှုဆက်သွယ်ရေးကို လျှင်မြန် ထိရောက်စေသည်။ စားသောက်မှုဆိုင်ရာ အတိုကောက်အသုံးများမှာ-

- ရှမ်းခေါက်ဆွဲ(ကြက်) - ကြက်ရှမ်း
- ကြာဆန်ချက်(၁) - ချက်(၁)
- ကြာဆန်ချက်(၂) - ချက်(၂)
- ပေါင်မုန့်ကြော် - ပေါင်ကြော်
- ခေါက်ဆွဲကြော် - ခေါက်ကြော်(သို့) ကြက်ခေါက်
- မိုက်ကန်စွန်းရွက်ကြော် - မိုက်ကန်စွန်း
- ခေါက်ဆွဲသုပ် - ခေါက်သုပ်
- ထမင်းကြော်ပေါ် ကြက်ဥမွှေးပြီးအုပ် - မွှေးကြော်မိုး(သို့)မွှေးကြော်အုပ်
- မလေးရှားခေါက်ဆွဲ(ကြက်) - ကြက်မလေး
- မလေးရှားခေါက်ဆွဲ(ဝက်) - ဝက်မလေး
- ကြက်ဥပေါင်မုန့်ကြော် - ကြက်ပေါင်
- စားသောက်သူကိုရှေ့ထွက်ကြိုဆိုသူ - ရှေ့ထွက်

စသည်တို့သည် မူလဝေါဟာရမှ အစိတ်အပိုင်းအချို့ကို အတိုကောက် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။

၂-၃-၂။ အခြားသော အတိုကောက်အသုံးများ

စားမှုသောက်မှုအတိုကောက်အသုံးအပြင် အခြားသော အတိုကောက်အသုံးများကိုလည်း လူမှုဘဝ သုံးစွဲမှုတွင် တွေ့ရသည်။ အခြားအတိုကောက်အသုံးများမှာ-

- မြန်မာ့မီးရထား - မမ
- ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး - ကပရ
- လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး - လဝက
- ပါမောက္ခချုပ် - ပါချုပ်
- ဒုတိယပါမောက္ခချုပ် - ဒုပါချုပ်(သို့)ဒုချုပ်
- အခြေခံမူလတန်းကျောင်း - အမက
- အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း - အထက
- တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း - (၁၀) တန်း

စသည့်စကားလုံးများသည် အခြားအတိုကောက်စကားလုံးများဖြစ်သည်။ ထိုအတိုကောက် စကားလုံး သုံးစွဲခြင်းဖြင့် လူမှုဆက်သွယ်ရာတွင် လျှင်မြန်ထိရောက်စေသည်။

၂-၄။ အနက်ချဲ့ထွင်ခြင်း။

ဘာသာစကားကိုဆက်သွယ်ရေးစနစ်တစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်လျှင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးပြောဆို ဆက်သွယ်သော အကြောင်းအရာသည် အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သည်။^၁ အဓိပ္ပာယ်ကို ဂျက်ပရီလီချ်က ခုနှစ်မျိုးခွဲခြားပါသည်။^၂ ဘာသာစကားကို လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဆက်စပ်လေ့လာသောအခါတွင် ထိုအဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုးတို့သည် အစဉ်သဖြင့် သီးခြားပြတ်သားစွာရှိနေခြင်းမဟုတ်ဘဲ စကားတစ်ရပ်တည်းမှာပင် တစ်ပြိုင်တည်းရှိနေနိုင်သဖြင့် တစ်သားတည်းဖြစ်နေသော အဓိပ္ပာယ်အလွှာများဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။^၃ ဘာသာစကား၏အတွင်းပြောင်းလဲမှုတွင် အနက်ချဲ့ထွင်ခြင်းလည်းတွေ့နိုင်သည်။ လူမှုကိစ္စတစ်ခုပေါ်လာတိုင်း စကားလုံးအသစ်တီထွင်ခြင်းသည် လွယ်ကူသောကိစ္စရပ်မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့ကိစ္စရပ်တစ်ခုပေါ်တိုင်း စကားလုံးအသစ်တစ်ခုပေါ်နေလျှင် စကားလုံးများ အလွန်များပြားလာပြီး မှတ်သားရန်ခက်ခဲလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် ရှိပြီးသားစကားကို အနက်ချဲ့ထွင်ကာ ဆန်းသစ်အသုံးပြုလာသည်။^၄ ဒဂုံတောင်နယ်မြေတွင် မူလအနက်အဓိပ္ပာယ်မှ အနက်ချဲ့ထွင် အသုံးပြုသောဝေါဟာရများရှိသည်။ အနက်ချဲ့ထွင်သော ဝေါဟာရများတွင် လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရသည်။

၂-၄-၁။ လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာအနက်ချဲ့ထွင်ခြင်း

လူမှုဆိုင်ရာ အသုံးများတွင် လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အနက်ချဲ့ထွင်ခြင်းဖြင့် သုံးစွဲသောဝေါဟာရများကို တွေ့ရသည်။ ထိုလုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အနက်ချဲ့ထွင်ခြင်းစကားလုံးများကြောင့် ဘာသာစကားပြောဆိုရာတွင် လွယ်ကူထိရောက်မှုရှိခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်း ထင်းကနဲသိလွယ်စေပါသည်။ ဒဂုံတောင်နယ်မြေရှိ လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အနက်ချဲ့ထွင်ခြင်း စကားလုံးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- ကုန်ကျစရိတ်ဂရုမစိုက်ခြင်း (ငွေကြေး) - ပါးပါးလေး၊
- ပြဿနာရှာဖွေသည် - ကျွိုင်
- အရှက်တကွဲအကျိုးနည်းအောင်လုပ် - ထောက်ဖြုတ်
- အပြင်မထွက်ဘဲ အိမ်မှာနေသူများ - ဥမယ်
- လေများသည်၊ လေကြီးသည် - ဖောတယ်၊
- သူတစ်ပါးကို လူလည်ကျခြင်း - အချဉ်ဖောက်
- ယောက်ျားနှင့်မိန်းမကားပေါ်မှဆင်း - ဘယ်/ညာဆင်း
- ဈေးရောင်းမကောင်းဖြစ် - ငုတ်တုတ်မေ့
- အများတကာနှင့် ဆန့်ကျင်ပြောသူ - ဖိုက်တာ
- လိုအပ်သည့်အတိုင်းအတာထက် ပိုမိုများ - ဖုံးကြံ
- လိုအပ်သည့်စကားကို ပိုမိုနားမခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း - ဂျပန်မူလီ

စသည့် စကားလုံးတို့သည် မူလအဓိပ္ပာယ်မှ ချဲ့ထွင်ကာ အသုံးပြုသော ဝေါဟာရများဖြစ်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ရှင်သန်လျက်ရှိသော ဘာသာစကားတိုင်းသည် ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ယင်းသည် ဝေါဟာရအဆင့်တွင် ပြောင်းလဲမှုပင်ဖြစ်သည်။

^၁ ခင်အေး၊ ဒေါက်တာ ၂၀၀၄၊ ၃၄

^၂ Leech, Geaffrey.

^၃ Leech, 1974, 10

^၄ သိန်းနိုင်၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၇၊ ၁၈

^၅ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၂၉-၁၃၀

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် ဝေါဟာရ ပြောင်းလဲရပ်တည်မှုသည်လည်း အရေးပါသော ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ ဝေါဟာရစကားလုံးတို့သည် အသုံးပြုသည့် လူမှုအခြေအနေအမျိုးမျိုးကြောင့် ခေတ်အဆက်ဆက်ပြောင်းလဲဖွံ့ဖြိုးလာတတ်သည်။ ထိုသို့ ပြောင်းလဲဖွံ့ဖြိုးလာမှသာ ဘာသာစကားသည် ကျယ်ပြန့်လာပါသည်။ ပြောင်းလဲဖွံ့ဖြိုးလာသော ဝေါဟာရများသည် အကြောင်းမဲ့ ခေါ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်ကာ ဖန်တီးအသုံးပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။ သုံးစွဲသည့် လူမှုအခြေအနေအမျိုးမျိုးကြောင့် ဘာသာစကားအတွင်းပြောင်းလဲမှု သဘောများကို ဤစာတမ်းတွင် အပိုင်းလေးပိုင်းခွဲ၍ တင်ပြထားခဲ့သည်။ စကားလုံးအသစ်တီထွင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စားသုံးသူနှင့် ရောင်းသူတို့၏ လူမှုအခြေအနေကြားစကားလုံးအသစ်သုံးစွဲမှုကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဥပမာပြရသော် “သံပုရာရည်ချဉ်ချဉ်” ကို “တိုက်ကြီးဂိတ်ဆုံး” ဟု စကားလုံး အသစ်ဖန်တီးခဲ့သည်။ တိုက်ကြီးဆိုသည်မှာ သံပုရာထွက်ရှိရာဒေသကို ဆိုလိုသည်။ ဂိတ်ဆုံးဆိုသည်မှာ နောက်ဆုံးရောက်ရှိရာဒေသ၊ အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ယခုသံပုရာရည်လည်း အချဉ်ဆုံးဟု ယူဆထားသည်။ ထို့ကြောင့် လူမှုအခြေအနေကြောင့် စကားလုံးများကို ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်ကာ ဘာသာစကားပြောင်းလဲဖန်တီးထားပုံကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင် ပို့ဆောင်ရေးအခြေအနေ တွင်လည်း ယာဉ်နောက်လိုက်နှင့် ခရီးသည်ဖန်တီးလုပ်ဆောင်မှုများကို တွေ့ရပါ သည်။ ဥပမာပြရသော် ယာဉ်နောက် လိုက်က မိန်းမကြီးတစ်ဦးနှင့် ကလေးတစ်ယောက် ယာဉ်ပေါ်မှဆင်းမည်ဆိုရာတွင် ယာဉ်မောင်းအား “လိုက်ပွဲပါတယ်” ဟု ပြောဆိုဆက်သွယ်မှုကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့ “လိုက်ပွဲ” ဟု သုံးသဖြင့် ယာဉ်မောင်းသူ နားလည်ခဲ့ပုံကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင် အခြားလူမှုအခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် ဘာသာစကားအတွင်း ပြောင်းလဲမှု သဘောကို တင်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာသာဗေဒ၏ အကိုင်းအခက်တစ်ခုဖြစ်သော လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုကဏ္ဍတွင် အလွန်အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် စာတမ်းငယ်တစ်စောင်သာဖြစ်သည့်အတွက် ပြီးပြည့်စုံနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ဒဂုံတောင် နယ်မြေအတွင်းရှိ စကားလုံးအသစ်များ ပြောင်းလဲပုံကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ တင်ပြထား ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာစကားဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် ဝေါဟာရပြောင်းလဲမှုသည်လည်း အဓိက ပါဝင်နေကြောင်း သိရှိနိုင်စေရန် လေ့လာတင်ပြ ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် နေ့စဉ်သုံး မြန်မာဘာသာစကားသည်လည်း အမြဲတမ်းအထိုက်အလျောက် ရှင်သန် ပြောင်းလဲနေသည်ကို သိရှိစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထိုသို့ ရှင်သန်နေသောအရာအားလုံးသည် ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ထိုပြောင်းလဲလာသော ဘာသာစကား၏ ဝေါဟာရစကားလုံးများကြောင့် ဘာသာစကားသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားကိုလည်း လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကျွမ်းကျင်စွာ အသုံးချ နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

- ၁။ ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ) (၁၉၉၇) စကားသမုဒ္ဒရာစာသမုဒ္ဒရာ၊ ရန်ကုန်၊ မြေမြင်းပုံနှိပ်တိုက်။
- ၂။ ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ) (၂၀၀၄) မြန်မာစကား မြန်မာစာရုပ်ပုံလွှာ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ရန်ကုန်၊ ဓူဝံပုံနှိပ်တိုက်။
- ၃။ ခင်အေး၊ ဒေါက်တာ (၂၀၀၄)၊ အတ္ထုဗေဒနိဒါန်း၊ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင်ပုံနှိပ်တိုက်။
- ၄။ တင်လှ၊ ဦး (၁၉၇၀)၊ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်၊ အတွဲ ၅၊ အပိုင်း-၃၊ ရန်ကုန်၊ ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး၊
- ၅။ မြန်မာစာအဖွဲ့ (၁၉၈၀)၊ မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်၊ ရန်ကုန်၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန
- ၆။ သိန်းနိုင်၊ ဒေါက်တာ (၂၀၀၇) အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့၏ ဘာသာစကား၊ အပြုအမူ ပါရဂူဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသောကျမ်း၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။
- ၇။ အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ (၂၀၀၃)၊ လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်၊ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင်ပုံနှိပ်တိုက်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

- 1. Leech, Geoffrey (1974) "Semantics". Harmondsworth Penguin Books Ltd.
- 2. Thi Ha, U, (1997) "Outline of Sociolinguistics Course For Post graduate studies in English". Yangon, Department of English.